

MUZEJ CETINSKE KRAJINE

Andrije Kačića Miošića 5, 21230 Sinj, tel. 021/ 821-949, faks 021/ 821-569

Tip muzeja: opći muzej
Vrsta muzeja: zavičajni
Djelokrug: županijski i međuzupanijski
Osnovano: 1956.
Osnivač: županija
U sastavu:
Sastavljen od:
Broj stručnih djelatnika: 3
Ravnatelj: Vedrana Gunjača-Gašparac
Voditelj:

Stručni djelatnici:
Vedrana Gunjača-Gašparac (*kustosica*), Anita Librenjak (*kustosica*),
Dijana Sabioncello (*preparatorica-konzervatorica*)

1. Skupljanje građe

1.1. Kupnja

Arheološka zbirka

- Kupnjom je nabavljeno 1 186 arheoloških predmeta.

1.2. Terensko istraživanje

Arheološka iskopavanja

- Glavice — Mladarev brig (kod kuće Zvonka Cvrle)
Arheološko zaštitno sondiranje obavljeno je 16., 17. i 18. veljače 2000. pod stručnim vodstvom ravnateljice Vedrane Gunjača-Gašparac. Istražen je jedan grob s kamenom grobnom arhitekturom. Osim ostataka 3 kostura, u grobu nije bilo nalaza.
- Proširenje groblja sv. Mihovila u Trilju
Na zahtjev za pregledom lokacije proširenja groblja u Trilju od 29. svibnja 2000. ekipa Muzeja Cetinske krajine, pod stručnim vodstvom ravnateljice Vedrane Gunjača-Gašparac izašla je na teren. Od 5. lipnja do 8. lipnja 2000. obavljani su zaštitni arheološki radovi. Istražena su 2 groba, oštećena teškom mehanizacijom. Osim kosturnih ostataka, u grobovima nije bilo nalaza. Po arhitekturi grobova i blizini kasno-srednjovjekovnoga groblja kod tvornice Cetinke i Latinčevih kuća (12.-14. st.) pretpostavlja se da su i ti tek istraženi grobovi iz istog razdoblja.
- Glavice (Iza grede, zaselak Poljaci)
Od 11. do 28. rujna 2000. u ukupno 14 radnih dana, financijskim sredstvima Ministarstva kulture, nastavljena su sustavna arheološka istraživanja u Glavicama — Iza grede, na lokalitetu Liske II.
Arheološka istraživanja provode se već petu godinu zaredom uz stručni nadzor djelatnika Muzeja Cetinske krajine, ravnateljice Vedrane Gunjača-Gašparac i kustosice Anite Librenjak, te uz pomoć vanjskih suradnika dipl. arheologa Branimira Župića i Vesne Milošević, apsolvence arheologije i povijesti umjetnosti, kao i pet pomoćnih radnika. Svojim konzultacijama istraživanje su potpomogli djelatnici MHAS-a iz Splita mr. Maja Petrincec i mr. Tomislav Šeparović.
Istraživanjima iz 1999. g. na položaju Liske II otkriven je samo jedan srednjovjekovni grob, izdubljen u litici i pokri-

ven nepravilnim kamenim pločama. U grobu je bio jedan pokojnik, uz kojega nije pronađeno ništa drugo.

Arheološka istraživanja iz 2000. god. nastavak su prethodnih istraživanja. Istraženo je pet sondi. Tri su sonde bile tlorisnih dimenzija 5 x 5 m, a dvije kontrolne sonde tlorisnih dimenzija 2 x 2,35 m i 1,50 x 5 m. Prosječna dubina sondi iznosila je S I.-40 cm; S II.-84 cm; S III.-77 cm; kontrolna S I.-25 cm; kontrolna S II.-97 cm.

Planirani nastavak arheoloških radova na položaju Gluvine kuće II. nije bio moguć zbog neuspješnog dogovora s vlasnikom.

Arheološkom kampanjom na tom položaju istraženo je 25 ranosrednjovjekovnih grobova iz 9. st., od kojih je u 7 bilo nalaza, sitnoga arheološkog materijala — grozdolike naušnice, karičice, prstenje, ogrlice, pojasna kopča. Trinaest grobova na donožnici je imalo urezan križ, što znači da je riječ o kristijaniziranim pokojnicima.

Istraživanjima na lokalitetu Liske II. evidentirana je oštećenost kulturnoga arheološkog sloja nastala najvjerojatnije krčenjem zemljišta.

To je potvrđeno dokumentacijom jednog potpuno uništenoga groba u kontrolnoj sondi I.

— Sonda I.

Unutar sonde pronađen je grob kvadratnog oblika, dimenzija 110 x 60 cm, većim dijelom ukopan u liticu i pokriven nepravilnom klesanom pločom. Svojim netipičnim kvadratnim oblikom te malim dimenzijama upućuje na naknadni ukop s premještajem.

U grobu su pronađene kosti dvaju pokojnika. U grobu nije bilo drugih nalaza.

Sjeverni profil sonde proširen je tijekom istraživanja 2 m prema sjeveru. Proširenje se u arheološkom smislu pokazalo nepotrebnim. U sondi nije pronađen sitniji arheološki materijal.

— Sonda II.

U sondi je pronađena srednjovjekovna keramika grube fature, izrađena od loše pročišćene gline, s dosta primjesa kalcita i debljih stjenki. Keramika je tamnosiva, oker smeđa i crna. Uglavnom je neukrašena, osim na jednom ulomku stjenke posude, gdje je apliciran plastični bradavičasti ukras. U slojevima ispremještani ulomci keramike potvrđuju devastiranost lokaliteta nastalu krčenjem zemljišta.

— Sonda III.

Arheološki sterilna sonda.

Nakon arheološkog istraživanja S I., S II., S III., bilo je potrebno definirati terensku situaciju eventualnih rubova groblja na položaju Liske II., te su načinjene dvije kontrolne sonde.

— Kontrolna sonda I.

Na dubini od 70 cm pronađeni su tragovi groba u zemljanoj raci. Izrazita razlika u boji zemljišta koja je oblikovala rubove nepravilnoga pravokutnog oblika na kamenu živcu, upućuje na zaključak da se tu nalazio srednjovjekovni grob u raci. Tomu u prilog govori i činjenica da je tijekom arheološke kampanje 1998. g. u neposrednoj blizini (lokalitet Jojine kuće) otkriveno 30 grobova u zemljanim rakama.

— Kontrolna sonda II.

U arheološkom smislu riječ je o sterilnoj sondi.

Dosadašnja arheološka istraživanja u Glavicama — Iza grede (1996., 1997., 1998. i 1999. g.) rezultirala su bogatstvom arheološkog materijala (keramički lonci, željezni noževi, naušnice, prstenje, ogrlice, pojasne kopče). Arheološka istraživanja iz 2000. god. stvorila su jasniju arheološku sliku terena u smislu horizontalne stratigrafije. Ostalo je upitno je li riječ o devastaciji groblja na istraženom području lokaliteta Liske II. ili o praznim prostorima između pojedinih skupina ranosrednjovjekovnih grobova.

2. Zaštita

2.1. Preventivna zaštita

- Tijekom srpnja i kolovoza 2000. obavljena je preventivna zaštita tekstilnih predmeta iz Etnografske zbirke, a obuhvatila je čišćenje, zračenje i zaštitu od moljaca.
- Provedena je preventivna zaštita dijela namještaja Ašik sobe, koja se nalazi u fundusu Muzeja, a sastoji od 19 komada pokućstva izrađenog u Perziji (Iranu) početkom 19. st.

2.2. Konzervacija / 2.3. Restauracija

Obavljena je priprema i upućen zahtjev sa specifikacijom za restauraciju i konzervaciju Ašik sobe, koja bi se obavljala u restauratorskoj radionici Muzeja grada Splita u Splitu.

3. Dokumentacija

3.1. Inventarna knjiga

Arheološka zbirka

- Knjiga inventara prapovijesne zbirke (inventarne jedinice A 1 —A 526) — ucrtano je i inventirano 35 jedinica (A 492 —A 526).
- Knjiga inventara antičke zbirke (inventarne jedinice B 1 — B 1768) — ucrtano je i inventirano 256 jedinica (B 1514 — B 1768).
- Knjiga inventara srednjovjekovne zbirke (inventarne jedinice C 1 —C 126) — ucrtane su i inventirane 2 jedinice (C 124 —C 126).
- Knjiga inventara numizmatičke zbirke (inventarne jedinice D 1 —D 1964).

Petrografska zbirka

- 40 inventarnih jedinica

Etnografska zbirka

- 275 inventarnih jedinica

Kulturno-povijesna zbirka (Zbirka predratnoga radničkog pokreta i NOB-a)

- 743 inventarne jedinice

Galerija umjetnina

- 27 umjetničkih djela, 2 umjetničke mape

3.3. Fototeka

Muzejska fototeka sadrži 455 negativna.

3.4. Dijateka

Muzejska dijateka sadrži 2 150 dijapozitiva.

3.6. Hemeroteka

Muzejska hemeroteka ima 350 odgovarajućih članaka iz hrvatskoga i stranog tiska.

3.8. Stručni arhiv

Stručni arhiv posjeduje oko 20 omota različitih elaborata.

3.10. Ostalo

Vodeni su dnevници s arheoloških istraživanja (Glavice — Iza grede, Glavice — Mladarev brig, Trilj — proširenje groblja sv. Mihovila).

4. Knjižnica

4.1. Nabava

- Kupnja: 11 primjeraka
- Razmjena: 68 primjeraka
- Dar: 319 primjeraka
- Muzej je pretplaćen na Vijesti muzealaca, Obavijesti HAD-a, Otium, Muzeologiju i Informaticu Museologica.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Inventirano je, katalogizirano i signirano 398 primjerka.

4.5. Ostalo

- Knjižnicom su se služili stručnjaci ustanove i vanjski korisnici (stručnjaci, studenti i učenici).
- Knjižnični je fond korišten pri izradi znanstvenih projekata, te pri pisanju diplomskih, seminarskih i gimnazijskih maturnih radova.

5. Stalni postav

Za vrijeme Domovinskog rata Muzej je bio zatvoren, a nakon ponovnog otvorenja 30. siječnja 1997. stalni je postav predstavljen s dvije zbirke: Arheološkom i Zbirkom Galerije umjetnina koja se popunjava isključivo ostvarenjima cetinskih umjetnika.

Reprezentativna arheološka grada prezentirana je kronološkim slijedom od prapovijesti do kasnoga srednjeg vijeka. Osobita je vrijednost Muzeja značajna kolekcija od nekoliko stotina arheoloških predmeta pronađenih u koritu rijeke Cetine.

6. Stručni rad

6.2. Posudbe (i davanja na uvid)

Za izložbu *Hrvati i Karolinzi* u MHAS-a u Splitu posuđeni su muzejski arheološki predmeti s lokaliteta:

- Bajagić — željezna trobridna strelica, željezni nož ravnog hrpta, željezni srp, željezni nož, željezna ostruga, keramička posuda
- Cetina kod Trilja — koplje s krilcima
- Gala — ploča oltarne pregrade
- Jabuka — keramički ungentarij, keramička posuda, 2 željezna čavla
- Cetina — 3 željezne sjekire
- Sinj — željezna kaciga s privjescima

6.3. Djelovanje u strukovnim društvima

Ravnateljica Vedrana Gunjača-Gašparac i kustosica Anita Librenjak članice su Hrvatskoga arheološkog društva.

11. Edukativna djelatnost

11.1. Specijalna vodstva

Obavljena su 22 specijalna vodstva za osnovne i srednje škole.

14. Ukupan broj posjetitelja

Muzej je obišlo 798 posjetitelja.

15. Financije

15.1. Izvori financiranja

- RH — Ministarstvo kulture Republike Hrvatske 100%-tno financira program arheološkog istraživanja u Glavicama kod Sinja.
- Lokalna samouprava — osnivač Muzeja Cetinske krajine Splitsko-dalmatinska županija financira osobne dohotke djelatnika sa 100% sredstava i 50% sredstava za materijalne troškove, a ostale jedinice lokalne samouprave na području Cetinske krajine financijski pokrivaju ostalih 50% materijalnih troškova.
- Vlastiti prihod: 3 000,00 kn.

15.2. Odnos troškova za materijalne i programske djelatnosti u odnosu prema ukupnom prihodu Muzeja

70%:30%

15.3. Investicije

210 000,00 kn